

PATVIRTINTA
Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos
direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V-70

VILNIAUS „AŽUOLIUKO“ MUZIKOS MOKYKLA (191662751)

MOKINIO SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA NR. 27

I. BENDRIEJI DUOMENYS APIE ĮSTAIGĄ IR JOS VEIKLOS YPATUMUS

1. Įstaiga - Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokykla (toliau – „mokykla“).

1.1. Įstaigos kodas - 191662751.

1.2. Adresas – Gedimino pr. 15A, Vilnius.

2. Mokykla yra vaikų papildomo ugdymo įstaiga, teikianti formalų ir neformalų išsilavinimą. Ji savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos švietimo ir kitais įstatymais, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Švietimo ir mokslo ministerijos teisės aktais, mokyklos nuostatais.

3. Mokykla vadovaujasi Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintu bendroju arba nustatyta tvarka suderintu individualiu ugdymo planu ir dalykinėmis ugdymo programomis.

II. MOKINIŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

4. Darbdaviui atstovaujantis asmuo, darbdavio įgalioti asmenys privalo informuoti darbuotojus ir su jais konsultuotis visais darbuotojų saugos ir sveikatos būklės ir jos gerinimo planavimo, priemonių organizavimo, jų įgyvendinimo ir kontrolės klausimais. Darbdavys, darbdaviui atstovaujantis asmuo, sudaro sąlygas mokytojams dalyvauti diskusijose svarstant mokinių saugos ir sveikatos klausimus. Darbdaviui atstovaujantis asmuo instruktuoja mokinius saugos ir sveikatos klausimais.

III. PAVOJAI IR RIZIKA, SU KURIAIS MOKYKLOJE GALI SUSIDURTI MOKINYS

5. Rizikos veiksniai mokyklos mokinio darbo vietoje yra šie:

5.1. netvarkingos darbo priemonės;

5.2. netvarkinga, blogai apšviesta darbo vieta;

5.3. elektrostatinis krūvis;

5.4. paslydimas, nugriuvimas;

5.5. elektromagnetinis laukas;

5.6. neergonomiškai įrengta darbo vieta;

5.7. dulkės;

5.8. elektros įtampa;

5.9. fizinė perkrova;

5.10. triukšmas;

Leidžiami triukšmo lygiai atitinkamose darbo vietose pateikti lentelėje:

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Garso lygis ir ekvivalentinis garso lygis, dBA
1	Darbo vietos, skirtos kompiuterių įrenginiams aptarnauti	70
2	Mokymo patalpos	50
3	Raštinės	60

6. Mokinio mokymosi vietoje turi būti higienos normų reikalavimus atitinkantis natūralus ir dirbtinis apšvietimas. Jis turi būti pakankamas visiems darbo veiksmams atlikti ir tenkinti mokinio regos ypatumus. Natūralios ir dirbtinės apšvietos šaltiniai turi būti įrengti ir išdėstyti taip, kad mokinys išvengtų akinančio blyksnių ir atspindžio poveikio.

7. Apšvieta turi būti:

7.1. darbo stalo paviršiaus – ne mažesnė kaip 300 lx ir ne didesnė kaip 500 lx;

7.2. vaizduoklio – ne mažesnė kaip 100 lx ir ne didesnė kaip 250 lx.

7.3. Jonizuojančiosios spinduliuotės lygiavertės dozės galia 0,1 m atstumu nuo vaizduoklio bet kurio išorinio paviršiaus turi neviršyti 1 mSv/h.

8. Mokinio mokymosi vietoje triukšmo lygis ir oro užterštumas neturi viršyti teisės aktuose ir higienos normose nustatytų dydžių.

9. veikiančios įrenginiai, įrankiai, mašinos, mechanizmai. Pagrindinės priežastys: apsauginių įtaisų konstrukciniai trūkumai, gedimai ir netinkamas naudojimas;

10. transporto priemonė. Pagrindinės priežastys: netinkamas transporto priemonių, eismo taisyklių pažeidimai, nepatenkinamas darbų organizavimas;

11. įvairių daiktų, žmonių kritimas (įskaitant kritimą į duobes, šulinius, iš transporto priemonių). Pagrindinės priežastys: saugos ir sveikatos reikalavimų neatitinkanti darbo vieta, netinkamai įrengtos praeigos ir važiuojamoji dalis, netvarka, nesinaudojama asmeninės apsaugos priemonėmis (ypač nuo kritimo saugančia įranga);

12. elektros srovė. Pagrindinės priežastys: nesinaudojama apsaugos priemonėmis, pažeidžiamos galiojančios taisyklės ir instrukcijos, nepakankama darbuotojų kvalifikacija, prastas saugių darbo metodų išmokymas;

13. aukšta arba žema temperatūra. Pagrindinės priežastys: neteisingas apsauginių priemonių parinkimas, netinkamas naudojimas (nenaudojimas), saugos ir sveikatos reikalavimų nesilaikymas.

IV. MOKINIO MOKYMOŠI SĄLYGOS

14. Darbo dienomis mokykla Gedimino pr.15A atidaroma 8 val. ir uždaroama 20:00 val.

15. Patalpas atidaro ir uždaro budintis arba naktinis sargas.

16. Patekti į mokyklą ne darbo metu galima mokyklos direktoriaus nustatyta tvarka.

17. Mokykloje nustatoma šešių darbo dienų savaitė.

18. Pedagogas darbo dienoje gali vesti ne daugiau 10 pamokų.

19. Pamokos trukmė – 45 min., pusės pamokos – 25 min.
20. Pertraukų tarp pamokų trukmė 15 min. Atsižvelgiant į patalpų trūkumą leisti pertraukų trukmę trumpinti.
21. Draudžiama kviesti iš pamokų mokytojus ar moksleivius, dirbti be pertraukų, užžėsti pamokas per pertraukoms skirtą laiką.
22. Mokiniam atostogos suteikiamos Lietuvos Respublikos Švietimo ministerijos nustatyta tvarka.

V. MOKYKLOS DIREKTORIAUS PAREIGOS IR TEISĖS GARANTUOJANT MOKINIAMS SAUGIAS IR SVEIKAS MOKYMOSI SĄLYGAS

23. Direktorius, vykdydamas savo pareigą sudaryti mokiniams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas:

23.1. užtikrina, kad mokyklos statiniai, kuriuose įrengtos darbo ir mokymosi vietos, mokymosi priemonės, mokymosi aplinka atitiktų mokinių ir darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

23.2. organizuoja profesinės rizikos vertinimą ir pagal tai nustato faktinę mokinių ir darbuotojų saugos ir sveikatos būklę mokykloje, atskirose mokymosi ir darbo vietose. Nustačius, kad ji neatitinka keliamų reikalavimų, imasi priemonių jai gerinti;

23.3. tvirtina darbuotojų ir mokinių saugos ir sveikatos instrukcijas, pareiginius nuostatus, vykdo kolektyvinės sutarties (jeigu tokia yra) įsipareigojimus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo;

23.4. organizuoja darbuotojų ir mokinių instruktavimą, mokymą ir jų žinių tikrinimą, supažindina darbuotojus su saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimais, įmonės norminiais dokumentais – priimant į mokyklą, pakeitus darbo organizavimą, pradėjus naudoti naujas ar modernizuotas darbo priemones, technologijas, pakeitus ar priėmus naujus darbuotojų ir mokinių saugos ir sveikatos teisės aktus, taip pat kitais darbuotojų ir mokinių saugos ir sveikatos teisės aktų nurodytais atvejais;

23.5. organizuoja privalomus darbuotojų ir mokinių sveikatos patikrinimus;

23.6. vadovaudamasis Vyriausybės patvirtintais Nelaimingų atsitikimų tyrimo ir apskaitos nuostatais, Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatais, praneša apie nelaimingus atsitikimus mokykloje, profesines ligas atitinkamoms valstybės institucijoms, sudaro sąlygas tirti nelaimingus atsitikimus mokykloje ir profesines ligas;

23.7. kontroliuoja, kaip darbuotojai ir mokiniai laikosi saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų;

23.8. mokinių tėvų (globėjų) prašymu nemokamai išduoda pažymą, susijusią su mokymosi klausimais mokykloje.

24. Kad būtų užtikrinta darbuotojų sauga ir sveikata, direktorius turi teisę:

24.1. leisti įsakymus ir potvarkius dėl darbuotojų ir mokinių saugos ir sveikatos mokykloje ir reikalauti, kad mokiniai mokydami, o darbuotojai dirbdami rūpintųsi savo pačių, taip pat kitų darbuotojų ir mokinių sauga ir sveikata, vykdytų jiems privalomus norminių dokumentų reikalavi-

mus ir laikytųsi darbo bei technologinių procesų reglamentų, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytą darbo ir poilsio laiko normų;

24.2. mokiniams ir darbuotojams, pažeidusiems norminių dokumentų reikalavimus, skirti drausmines nuobaudas, įstatymų nustatyta tvarka reikalauti atlyginti mokyklai padarytą žalą;

24.3. gauti iš valstybės institucijų reikiamą informaciją mokinių ir darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais;

24.4. gauti Valstybinės darbo inspekcijos atlikto mokyklos inspektavimo medžiagą ir su ja susipažinti;

24.5. siūlyti darbuotojų atstovams nustatyti mokykloje griežtesnius mokinių ir darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, negu numatyta teisės aktuose. Griežtesni darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai mokykloje įteisinami kolektyvinėse sutartyse;

24.6. pavesti mokyklos darbuotojų saugos ir sveikatos komitetui, direktoriaus pavaduotojui ūkiui vykdyti atskiras užduotis, susijusias su mokinių ir darbuotojų sauga ir sveikata.

VI. MOKINIO PAREIGOS IR TEISĖS

25. Kiekvieno mokinio pareiga yra vykdyti mokinių saugos ir sveikatos norminių dokumentų reikalavimus, su kuriais yra supažindintas, ir kaip galima labiau rūpintis savo bei kitų mokinių ir darbuotojų sauga ir sveikata vadovaujantis įgytomis žiniomis, mokytojo ar kito mokyklos darbuotojo duotais nurodymais.

26. Mokinys, rūpindamasis savo ir kitų sauga ir sveikata, privalo:

26.1. mokymosi priemonės naudoti pagal jų dokumentuose, mokinių ir darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose nurodytus reikalavimus;

26.2. nebraižyti, nelaužyti baldų, mokyklinių lentų, veidrodžių, pultų, muzikos instrumentų ir kt.;

26.3. savarankiškai neįjungti ir neišjungti kompiuterių ar kitų įrenginių;

26.4. nedelsdamas pranešti mokytojui, direktoriui, direktoriaus pavaduotojams apie padėtį mokymo vietose, patalpose ar kitose mokyklos vietose, kurios, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų mokinių ir darbuotojų saugai ir sveikatai.;

26.5. pranešti mokytojui, direktoriui, direktoriaus pavaduotojams apie mokslo metu gautas traumas, kitus sveikatos sutrikimus;

26.6. mokykloje nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

26.7. vykdyti teisėtus mokytojų, direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų nurodymus;

26.8. mokymosi metu nevertoti narkotikų, alkoholio, nerūkyti ir pan.

27. Mokinys turi teisę:

27.1. reikalauti, kad direktorius sudarytų saugias ir sveikatai nekenksmingas mokymosi sąlygas;

27.2. nustatyta tvarka naudotis mokyklos inventoriumi, instrumentais, biblioteka, koncertiniais rūbais.

28. Kad būtų garantuota darbų sauga, kiekvienas mokyklos mokinys turi:

28.1. išklaudyti įvadinį saugos ir sveikatos instruktažą, mokinių išvykų saugos ir sveikatos instrukciją ir būti periodiškai instruojamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

28.2. atsiradus naujiems rizikos veiksniams, pakeitus mokymo procesą, darbo priemones, pareikalavus darbo inspektoriumi, mokinys papildomai instruojamas mokymosi vietoje.

28.3. tikslinį instruktavimą privalo išklaudyti mokiniai, kuriems tam tikrais atvejais gali būti pavedama vienkartinė užduotis, nesusijusi su jų nuolatiniu mokymusi (pakrovimas, iškrovimas, teritorijos tvarkymas, avarijų ar stichinės nelaimės padarinių likvidavimo ir kiti panašūs darbai);

28.4. susipažinti su mokyklos darbo tvarkos taisyklėmis ir laikytis taisyklių reikalavimų;

28.5. atlikti tik tą darbą, kurį jam pavedė mokytojas;

28.6. jei mokymosi vieta, įrenginiai neatitinka techninių reikalavimų, apie pažeidimus ir trūkumus pranešti mokytojui (pradėti darbą tokiais atvejais draudžiama);

28.7. būti susipažinęs su elementariais elektroaugos, priešgaisrinės saugos reikalavimais ir juos vykdyti;

28.8. mokymosi metu būti dėmesingas ir netrukdyti kitiems;

28.9. laikytis asmeninės higienos reikalavimų.

29. Kiekvienas mokinys turi žinoti, kad negalima:

29.1. bėgioti laiptais;

29.2. laiptuoti, persisverti per laiptų turėklus;

29.3. laiptuoti, persisverti per tvorą mokyklos teritorijoje;

29.4. laiptuoti ant palangių, persisverti per langus, darinėti langus;

29.5. laiptuoti į medžius;

29.6. liestis prie elektros kištukinių lizdų ar kišti į juos kokius nors daiktus;

29.7. atsinešti į mokyklą sprogstamus daiktus, chemines, aštraus kvapo medžiagas;

29.8. bėgioti po automobilių stovėjimo aikštelę prie mokyklos;

29.9. vežtis dviračius į mokyklos patalpas;

29.10. važinėti riedučiais, riedlentėmis mokyklos patalpose;

29.11. mėtytis bet kokiais daiktais;

30. Paleisti ir išjungti įrenginius (kompiuterius, spausdintuvus) turi teisę tik mokytojas arba kitas atsakingas mokyklos darbuotojas (išskyrus avarinius atvejus: gaisrą, nelaimingą atsitikimą ir t. t.).

31. Norint išvengti elektros traumų, būtina laikytis elektroaugos taisyklių reikalavimų, naudotis tam skirtomis tvarkingomis apsaugos priemonėmis. Darbus elektros įrenginiuose, jų remontą gali atlikti tik asmenys, turintys tinkamą kvalifikaciją, nustatyta tvarka išmokyti ir išlaikę egzaminus. Draudžiama liestis prie patalpoje ar lauke esančių neizoliuotų elektros laidų ar dalių, kuriomis teka srovė; pastebėjus laidus su pažeista (netvarkinga) izoliacija, būtina tuoj pat pranešti mokytojui arba direktoriaus pavaduotojui ūkiui.

VII. EVAKUACIJOS KELIAI, PRIEŠGAISRINĖS IR PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS IR JŲ IŠDĖSTYMO VIETOS

32. Mokykloje ir visuose jos padaliniuose turi būti parengti mokinių ir darbuotojų evakuacijos planai. Evakuacijos planai pakabinami gerai matomoje vietoje kiekvieno pastato visuose aukštuose (visuose pastato aukštuose, laiptinių dešinėje pusėje).

33. Mokykloje yra įrengti priešgaisriniai gesintuvai (visų aukštų galuose).

34. Draudžiama pirmines gaisro gesinimo priemones ir inventorių naudoti ne pagal paskirtį.

35. Kiekvienas mokyklos mokinys ir darbuotojas (neatsižvelgiant į jo einamas pareigas) turi gerai žinoti priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimus ir visada jų laikytis.

36. Mokykloje, jos padaliniuose budinčių darbuotojų darbo vietose yra pirmajai medicinos pagalbai suteikti reikalingų priemonių ir nurodytas bendrasis greitosios medicinos pagalbos telefonas (112).

VIII. MOKINIO PAREIGOS IR VEIKSMAI ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI, AVARIJAI, KILUS GAISRUI

37. Kiekvieno mokinio ir darbuotojo pareiga yra nedelsiant pranešti apie nelaimingą atsitikimą, įvykusį mokykloje, pakeliui į mokyklą arba iš mokyklos.

38. Įvykus avarijai, kilus gaisrui mokinys turi nedelsdamas pranešti mokytojui, kitiems vadovaujantiems darbuotojams (direktorei, direktoriaus pavaduotojui ūkiui).

39. Kilus gaisrui:

39.1. nekelti panikos, klausyti mokytojo nurodymų;

39.2. saugantis nuo dūmų ir ugnies per patalpą eiti užsidengus galvą šlapia antklode, tankiu audiniu ar viršutiniu drabužiu. Stengtis eiti pasilenkus arba ropom;

39.3. saugotis, kad neužkristų pažeistos konstrukcijos.

40. Išsiveržus nuodingosioms medžiagoms:

40.1. apsisaugojimui nuo nuodingųjų medžiagų (aerolio, dujų, garų ir pan.) užsidėti dujokaukę, respiratorių. Jų neturint, burną ir nosį galima prisidengti sudrėkinta medžiaga, įvairiais daiktais iš medžiagos, kailinėmis ir vatinėmis drabužių dalimis;

40.2. odai apsaugoti nuo skystų nuodingųjų medžiagų naudoti tankų audeklą, guminius batų ir pirštines;

40.3. kad nuodingųjų medžiagų garų nepatektų į gretimas patalpas, neįvyktų gaisras, uždaryti langus, orlaides, išjungti aparatūrą, šviesą ir organizuotai išeiti ar išlipti į nepavojingą vietą.

41. Įvykus nelaimingam atsitikimui, kuomet reikalinga skubi medicinos pagalba, mokinys turi pranešti mokytojui ar kitam mokyklos darbuotojui. Darbuotojas, matęs įvykį, turi kuo greičiau iškviešti greitąją medicinos pagalbą (tel. 112), pats suteikti pirmąją pagalbą.

42. Prieš pradėdant teikti pirmąją pagalbą būtina:

42.1. nustatyti aplinkybes, kuriomis trauma buvo gauta, sustabdyti žalojančių veiksnių poveikį (išjungti elektros srovę, užgesinti degančius drabužius, išnešti nukentėjusį iš pavojingos zonos ir t. t.);

42.2. patikrinti, ar plaka širdis, nukentėjusysis turi sąmonę, kas gali būti sužalota, ar negresia nukraujavimas;

42.3. nuspręsti, kaip teikti pirmąją pagalbą (priemonės ir eilės tvarką);

42.4. suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir nukentėjusįjį paruošti gabenti į gydymo įstaigą (išsiaiškinti, kokioje padėtyje geriausia gabenti);

42.5. nukentėjusiajam pagalba teikiama tol, kol jis nuvežamas į gydymo įstaigą.

43. **Nustačius galvos sumušimą:**

43.1. neskubėti judinti nukentėjusiojo, jeigu panašu į kaklo slankstelių lūžimą;

43.2. jei ligonis nustoja kvėpuoti, daryti dirbtinį kvėpavimą burna į burną;

43.3. jei yra žaizda, tučiuojau sustabdyti kraujavimą;

43.4. jei ligonis be sąmonės, paguldyti jį į saugią vietą.

44. **Kai yra žaizdų ir jos kraujuoja:**

44.1. negausiai – užtenka sutvarstyti spaudžiamuoju tvarščiu. Žaizda uždengiama sterilia medžiaga arba keliskart perlenkta sterilia marle, ant jos uždedamas gniužulas vatos ir pažeista vieta standžiai apibintuojama. Svarbu žaizdos neužteršti. Spaudžiamasis tvarstis yra vienintelė priemonė kraujavimui sustabdyti, kai žaizda yra ant juosmens, sėdmenų arba plaukuotoje galvos dalyje;

44.2. gausiai – pirmiausia būtina sustabdyti kraujavimą. Jeigu žaizda yra ant rankos ar kojos, – virš žaizdos, kai pažeista arterija (skaisčiai raudonas kraujas veržiasi stipria pulsuojančia srove, kartais net švirksdamas), arba apačioje žaizdos, kai pažeista vena (tamsiai raudonas kraujas plūsta ramiai ir lygiai, bet gausiai), užveržiamas guminis varžtis (vietoj jo galima panaudoti odinį dirželį, audeklo juostą ir pan.). Jei žaizda kitoje kūno vietoje, ant žaizdos uždedamas spaudžiamasis sterilus tvarstis.

45. **Esant terminiam nudegimui** (kai nukenčiama nuo ugnies, garų, karštų daiktų), nukentėjusįjį išnešti iš pavojingos zonos. Kuo skubiau atšaldyti nudegusį paviršių. Geriausia pakišti nudegusią vietą po šalto vandens srove (kai nudegimo plotas nedidelis).

46. **Esant cheminiam nudegimui** (rūgščių ir šarmų poveikis), pažeistus audinius plauti 15–20 min. po tekančio vandens srove. Vėliau galima naudoti ir neutralizuojančius tirpalus (rūgštys neutralizuojamos silpnais šarminiais tirpalais, pvz., sodos tirpalu – 1 arbatinis šaukštelis sodos ir 200 ml vandens; šarmai – silpnu 2 proc. acto ar citrinos rūgšties tirpalu).

47. Kai žmogus yra **veikiamas elektros srovės**, būtina kuo greičiau:

47.1. nukentėjusįjį atitraukti nuo laidų ar detalių, kuriomis teka srovė, arba atjungti įrenginį. Atitraukiant nukentėjusįjį nuo laidų reikia naudoti sausą lazda, lentą ar kokį kitą daiktą, nepraleidžiantį elektros srovės; taip pat galima atitraukti imant už nukentėjusiojo drabužių, jei jie sausi ir nepriglundę prie nukentėjusiojo kūno. Draudžiama liestis prie plikų nukentėjusiojo kūno dalių. Pagalbą teikiantis asmuo turi mūvėti dielektrines pirštines, jeigu jų neturi – apsvynioti rankas sausu šaliku, užsitraukti ant plaštakos švarko ar striukės rankovę ar pan. Rekomenduojama, jei tik galima, nukentėjusįjį atitraukti viena ranka. Jeigu šiais būdais negalima atitraukti nukentėjusiojo nuo laidų, laidus reikia perkirsti kirviu, kurio kotas sausas;

47.2. atitraukus nuo detalių, kuriomis teka srovė, turintį sąmonę nukentėjusįjį reikia paguldyti patogioje padėtyje (galima ant grindų, po nugara pakloti paklotą) ir laukti, kol atvyks gydytojas;

47.3. jeigu nukentėjusysis be sąmonės, tačiau plaučių ir širdies veikla nesutrikusi, būtina jį paguldyti patogiai, atsegti drabužius, duoti pauostyti amonio chlorido spirito. Kad aplinkui būtų kuo grynesnis oras, neleisti šalia būriuotis žmonėms;

47.4. **sutrikus kvėpavimui ir širdies ritmui**, būtina daryti dirbtinį kvėpavimą burna į burną ir širdies masažą.

48. **Nušalimo atveju:**

48.1. pagalbą teikti šiltoje vietoje;

48.2. duoti gerti karštų, saldžių gėrimų (arbatos, kavos);

48.3. skirti kraujagysles plečiančių preparatų;

48.4. nušalusią vietą reikia labai atsargiai pavalyti spiritu ir aptvarstyti steriliu tvarsčiu, kuris suvilgomas dezinfekuojamuoju tirpalu (pvz.: degtine, furacilinu). Ant sterilaus tvarsčio vyniojamas storas atšaldytos vatos sluoksnis ar atšaldyta antklodė (jeigu nušalęs didelis kūno plotas);

48.5. negalima nušalusios vietos trinti pirštine, sniegu, nes tirpdamas jis atima iš audinių likusią šilumą;

48.6. neleidžiama nušalusią vietą kaitinti.

49. **Esant kaulų lūžiui:**

49.1. nukentėjusįjį patogiai paguldyti;

49.2. nustatyti lūžio vietą ir imobilizacijai panaudoti įtvarą (lentele, lazda, kieto kartono gabalą ir pan.);

49.3. lūžus stambiam kaului, lenteles pritvirtinti iš abiejų pusių;

49.4. stuburo lūžimo atveju nukentėjusįjį paguldyti ant kieto pagrindo (neštuvų, lentų ir pan.), pririšti ir skubiai gabenti į gydymo įstaigą;

49.5. įtarus kaklo slankstelių lūžimą, nukentėjusįjį paguldyti ant kieto pagrindo (neštuvų, lentų ir pan.), galva turi būti stabiliai įtvirtinta, kad važiuojant nejudėtų.

50. Jeigu nustatytas kaulų išnirimas, raiščių patempimas, standžiai sutvarstyti sąnarij; nukentėjusi galūnė turi būti pakelta. Pageidautina pridėti šalto vandens ar ledo pūslę.

IX. MOKINIO VEIKSMAI MOKYMOSI METU UŽ MOKYKLOS RIBŲ

51. Mokinys, eidamas į pamokas ar grįždamas iš jų, privalo laikytis kelių eismo taisyklių reikalavimų.

52. Mokinys dalyvaudamas koncertinėse išvykose, koncertuose, projektuose, pažintinėse edukacinėse kelionėse privalo būti susipažinęs su mokinių išvykų saugos ir sveikatos instrukcija ir laikytis jos reikalavimų.

X. KITI MOKINIUI AKTUALŪS KLAUSIMAI

53. Mokinys supažindinamas su civiline sauga. Apie susiklosčiusias ekstremalias situacijas žmonės įspėjami specialiu signalu. Jis duodamas įjungus sirenas, siekiant įspėti žmones, kad jie ne-

delsdami įsijungtų radiją, televizorių, per kuriuos bus perduotas skubus pranešimas. Taip pat gali būti pranešama apie stichines nelaimes, dideles avarijas, gyventojų evakavimą.

Linkime geros nuotaikos ir sėkmės moksle!

INSTRUKCIJĄ PARENGĖ:

Aurimas Grybas, direktoriaus pavaduotojas ūkiui

Mokinio saugos ir sveikatos įvadinės instrukcijos Nr. 27
Priedas

Pagal Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 str. 6 p., darbdavys turi nustatyti darbuotojų mokymo ir žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities tikrinimo tvarką.

Po instruktavimų mokinius instruktavęs asmuo turi įsitikinti, kad kiekvienas mokinys viską suprato: patikrinęs jų žinias apklausa arba naudodamas technines mokymo priemones nustatyti, ar pavestą darbą jie galės atlikti saugiai. Mokiniai, kuriems žinių trūksta, instruktuojami iš naujo.

**DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEISĖS AKTAI,
PAGAL KURIUOS ATSIŽVELGIANT Į ĮMONĖS VEIKLOS POBŪDĮ REIKIA
ORGANIZUOTI DARBUOTOJŲ IR MOKINIŲ INSTRUKTAVIMĄ**

Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (Žin., 2002, Nr. 64-2569).

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 2003, Nr. 70-3170).

Profesinės rizikos vertinimo nuostatai (Žin., 2003, Nr. 100-4504).

Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai (Žin., 1998, Nr. 44-1224; 2005, Nr. 66-2383).

Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai (Žin., 2000, Nr. 3-88, Nr. 76-2303; 2002, Nr. 90-3882; 2005, Nr. 125-4452).

Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatai bei Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatai (Žin., 2001, Nr. 65-2396).

Darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatai (Žin., 2005, Nr. 53-1804).

Pavojingų darbų sąrašas (Žin., 2002, Nr. 87-3751).

Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos nuostatai (Žin., 2003, Nr. 114-5186).

Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai (Žin., 1999, Nr. 104-3014).

Krovinių kėlimo rankomis bendrieji nuostatai (Žin., 1998, Nr. 79-2242).

Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai (Žin., 2004, Nr. 13-345).

Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai (Žin., 1998, Nr. 43-1188).

Darbuotojų apsaugos nuo vibracijos keliamos rizikos nuostatai (Žin., 2004, Nr. 41-1350).